

Spis treści

Od autorki	9
Od ilustratorki	13
Instrukcja obsługi	15

ROZDZIAŁ 1

Dziecko jest trochę bardziej skomplikowane niż kwiatek w doniczce	21
--	----

Czy to kaprys?	22
Co się z nim dzieje?	23
Czy „zbiornik miłości” dziecka jest pełny?	24
Napady furii i inne emocjonalne burze	30
Ciągle gdzieś ucieka	34
Lubi kiwać się na krześle	35
Kamyk do ogródka rodziców	37
To ten wiek!	40

ROZDZIAŁ 2

Od 12. do 18. miesiąca Czas, gdy rodzice mówią NIE	41
---	----

Mów „stop” zamiast „nie”	42
Interwencja fizyczna	44
Ignoruje zasady, nie przestrzega granic, nie słucha poleceń!	45

Robi dokładnie to, czego zakazuję,	
patrzac mi prosto w oczy	49
Chce wszystko natychmiast!	51
Pokazuje palcem i zawsze czegoś chce!	53
Gdy upadnie, najpierw patrzy na mnie,	
a dopiero potem płacze	55
Krzyczy, kiedy się oddalę	57
Budzi się w nocy	58

ROZDZIAŁ 3

Od 18. do 24. miesiąca

Czas, gdy dzieci mówią NIE 61

Buntuje się	62
Wrzeszczy przy najmniejszym niepowodzeniu	65
Ciągle o coś pyta	67
Robi głupstwa	68
Bije, gryzie, ciągnie za włosy...	70

ROZDZIAŁ 4

Od 24. do 30. miesiąca

Porządek, układanie, bałagan! 73

Porządkuje swoją głowę	74
Każda rzecz we właściwym momencie	76
Nie chce opuścić placu zabaw	78
Zrozumieć emocje i uczucia	79
Boi się nowych sytuacji	81
Nie chce iść spać	82
Nie słucha, kiedy wołam	83
Odmawia jedzenia i/lub bawi się nim	84
Używa brzydkich wyrazów	86

ROZDZIAŁ 5

Dwa i pół do trzech lat

Ja, ja... ja chcę, wszystko sama! 89

Całkiem sama! 90

„Chcę!” 91

Sam nie wie, czego chce! 94

ROZDZIAŁ 6

Trzy lata

Razem 97

Nie chcę! 98

Zna zasady, ale i tak ich nie przestrzega 100

ROZDZIAŁ 7

Trzy i pół do czterech lat

Narodziny wyobraźni, cudów i koszmarów 103

Koszmary nocne 104

Rysuje, maluje, wycina – gdziekolwiek i cokolwiek!

A potem mówi... „to nie ja!” 105

ROZDZIAŁ 8

Cztery lata

Władza, zasady i obraz siebie 107

Zmyśla i przechwala się 109

Jest nieśmiały 110

Mówi głośno to, co myśli 112

ROZDZIAŁ 9

Cztery i pół do pięciu lat

Samowiedomość i problemy z socjalizacją 113

Tajemnicze choroby 114

Wstydlivość 116

Potrzebuje godziny, żeby się ubrać 117

Zadaje mnóstwo pytań 118

ROZDZIAŁ 10

Ustanowić granice 119

Umieć dobrze odmawiać 120

Lepiej udzielać wskazówek niż zakazywać 121

Jedno słowo wystarczy 122

Moc opisu 126

„Wygłupy”? 129

ROZDZIAŁ 11

Spory między dziećmi 143

Współzawodnictwo 146

Rozładowanie napięcia 147

Nie chce nic pożyczać 148

Każdy po kolei 149

„On mnie małpuje!” 152

Nie chce się bawić z przyjaciółką 153

ROZDZIAŁ 12

W zależności od wieku 155

Kłamie 156

Stopniowa nauka porządkowania pokoju 158

Co robić? 161

Czy dziś dzieci są bardziej niegrzeczne niż dawniej? 168

Zakończenie 171

Podziękowania 175